

Bükk Nemzeti Park Igazgatóság
3304 Eger, Sánc u. 6.
3301 Eger, Pf. 116

Hajnóczy József Barlangkutató SE
5430 Tiszaföldvár
O. Nagy Benjámín 58/A

Tárgy: Kutatásjelentés

Tisztelt Igazgatóság!

Mellékelve megküldöm a 2006-os év kutatásjelentését. A jelentést nyomtatott formában és CD adathordozón küldöm.

Üdvözlettel:

Varga Csaba
Hajnóczy József Barlangkutató SE
Kutatásvezető-helyettes

22 - 01 | 6 | 2006.

Hajnóczy József Barlangkutató Sport Egyesület

5430 Tiszaföldvár, O. Nagy Benjámín 58/A

Telefon: 56/471-190

20/3555-254

20/9229-415

Email: wcsaba@freemail.hu

vargacsabi@citromail.hu

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés	3
II.	2006. évi (XLIII.) Odorvári Kutató Tábor.....	3
	II.1 A tábor részletes programja.....	5
III.	Kutatási célú táboraink, hétvégéink	10
IV.	Eredmények a 2006-os kutatási évben	13
V.	Jövőbeli tervek a Hajnóczy-barlang kutatásában	15

I. Bevezetés

A Hajnóczy József Barlangkutató Sport Egyesület 2006. évi tevékenysége továbbra is két fő irányba haladt. Az ifjúság nevelése, a természet megszerettetése, ami magába foglalja azt, hogy miképpen kell létezni magában a TERMÉSZETBEN és hogyan kell óvni azt. A másik a folyamatos, tervszerű kutatómunka. A kutatómunkánknak két állandó csapásiránya van. A feltáró munkák és a különböző mérések. A bontás ebben az évben két helyszínen folyt, a Füstösökben és a Zene-teremben. Méréseink közül a mintegy 30 éve folyamatosan történő radonaktivitás-koncentrációmérés folyt, melyet a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem közreműködésével végzünk. Ebben az évben egy újabb mérésorozat indult, miután a Miskolci Egyetem részéről felkérés érkezett. Ez a mérés a karsztvíz szintjének változását vizsgálja. A radonaktivitás-koncentrációra vonatkozó méréseinket próbáltuk nem csak a nyári időszakra szorítani, hanem a hűvösebb őszi-téli időszakra is kitalálni, kiemelten a barlang huzatforduló-napjaira.

II. 2006. évi (XLIII.) Odorvári Kutató Tábor

Már 2005. szeptemberében látszott, hogy ebben a tanévben jócskán lesznek érdeklődők, mivel a meghirdetett alpin-klub foglalkozásokra 12 fő jelentkezett. Persze akadt köztük nem egy, aki az első próbálkozások után hátat fordított a falmászásoknak, de a megmaradt 9 fő szinte végig kitartott. Külön öröm volt, hogy mindegyikőjük elsős gimnazista volt, azaz 9. évfolyamos tanuló. Négy fiú és öt lány alkotta a csapatot.

Először a tornateremben, a gyűrűk kígyóhorgára erősített köteleken gyakorolták a legalapvetőbb kötéltechnikai elemeket, majd az iskola második emeleti folyosójáról ereszkedtek le illetve másztak fel.

2005. októberében gyönyörű, verőfényes két napot töltöttünk Odorvárton, ahol immár természetes körülmények között pallérozhatták mászó tudásukat. Először a csúcsról ereszkedtek le a Lakó-barlanghoz, ahonnan szabadmászással (II-III-as út egy IV-es betéttel) jöttek vissza. Ezután mindegyikőjük kipróbálta a 10-12m-es ereszkedést a Kis-falnál. Miután kellő bátorságot szereztek, a Kis-fal keleti kiszögellését mászták meg – felső biztosítással.

Mászás közben megtanulták, hogy az esetleges **akadályozó növényeket félre lehet hajlítani, nem kell tövestől kitépni.** A „nézz a lábod elé!” azt is jelenti, hogy lehetőleg az ösvényen maradjanak, mert arról lelépve kárt tehetnek a növényzetben.

Élményekkel gazdagodva tértek haza és már másnap kezdték szervezgetni a következő túrát, ami télen lett volna, de a feleslegesen óvatoskodó szülők ellenállásán megbukott. Így maradt egy tavaszi túra, melyen tovább gyarapíthatták sziklamászó tudásukat.

A 9 fő érdeklődőből 6-an jelentkeztek a **2006. évi (XLIII.) Odorvári Kutató Táborba.** A tábor 2006. június 30-tól július 14-ig került megrendezésre. Az indulást megelőző napokban, a leendő táborozók aktív részvételével, több napon keresztül zajlott a tábori felszerelések, eszközök rendbetétele, esetleges javítása, majd ládázása.

Június 29-én felpakoltuk a tábori és az egyéni felszereléseket az IFA-ra, majd másnap hajnalban elindultunk Odorvárra. 9 és 10 óra között érkeztünk meg. Megkezdődött a lepakolás, a raktársátor felállítása és a tábori holmik elhelyezése ifj. Varga Cs. és Mező Á. irányításával. Közben id. Varga Cs. a mikrobuszt kísérve lement Bükkzsércre, hogy a faluházban három éve ott lévő kiállítást lebontsa és elindítsa Tiszaföldvárra, a Tiszazugi Földrajzi Múzeumba.

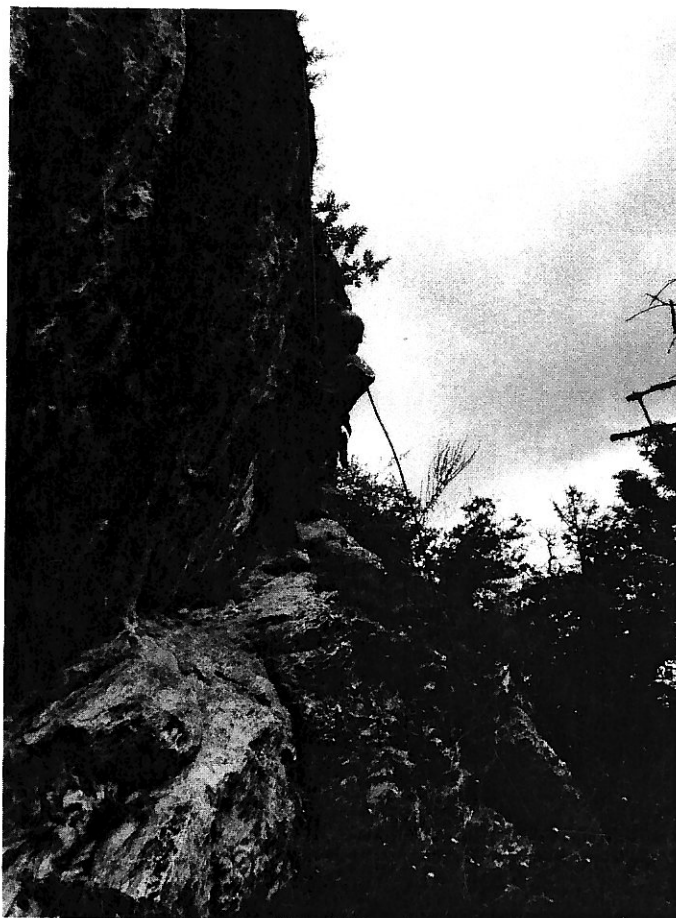
A következő nap még a táborépítéssel telt (fólia a tűzhely fölé, kábelhúzás a barlangig, fa- és vízgyűjtés és természetesen a környéken lévő idegen anyagok összeszedése), de délután már lehetőség nyílt a sziklamászó ismeretek alkalmazására. Rántó A. kiépített, a táborban egy kötélpályát, ahol mindenki kedvére gyakorolhatta – felügyelet mellett – a mászást, átszerelést, ereszkedést.**(1.kép)**

1. kép Az átszerelés gyakorlása (fotó: ifj. Varga Csaba)

Vasárnap 9 fő – Császár Sz. vezetésével – ellátogatott a Subalyukhoz, mely úton pont a vezető sérül le, akiért le kellett menni kocsival. Rántó A. irányításával egy 4 fős csapat a telefonokat szerelte be a barlangba, majd a Zene-terembe dolgoztak, mintegy 60 vödörnyi agyagot termeltek ki. A 6 újonc id. Varga Cs. vezetésével, a Kis-falnál ereszkedett-mászott.

(2. kép)

2. kép Mászás a Kis-falnál (fotó: id. Varga Csaba)

II.1 A tábor részletes programja

Július 03. Hétfő

Tsitsogó 3 fő,

Óriás-Jubileum-Tsitsogó 5 fő ,

Degec 3 fő

Mászás a Nagy-falnál 5 fő

Július 04. Kedd

Lámpakezelési ismeretek az újoncoknak (szerkezet, működés, karbantartás, javítás, hibák, hordmódok). **(3. kép)**

Mászás a Denevér-barlangnál (alsóbiztosítással, V-ös, VI-os betétek)

3. kép. Ismerkedés a Karbidlámpával (fotó: ifj. Varga Csaba)

Július 05. Szerda

Újonc-túra a barlangban (Nagy-terem – Galéria, visszamászás a Niagarán)

(4. kép)

Minden újonc megőrizte a dűznijét!

Füstösök 3 fő 15 óra

Zene-terem 4 fő 20 óra

A Komszomolban folyamatosan „esik az eső”,

a lófogas falnál is igen intenzív a csepegés.

Mászógyakorlat 6 fő a Denevér-barlangnál.

4. kép. Az első barlangi túra után... (fotó: id. Varga Csaba)

Július 06. Csütörtök

Újonc-túra: Óriás-terem – Lapos-terem – Niagara

Komszomol 5 fő 4 óra $5 \times 4 = 20$ óra

Stromfi mérőcsoport 3 fő

Füstösök 3 fő 12 óra

Zene-terem 3 fő 12 óra

Július 07. Péntek

Komszomol 4 fő

Zene-terem 3 fő 18 óra

Elkezdjük levinni a bontás területére a faanyagot.

Füstös 3 fő 12 óra

Stromfi mérőcsoport 3 fő

Újoncok Tsitsogó 2 x 4 fő

Július 08. Szombat

Óriás-terem radonmérés Dezső Zoltán irányításával 3 fő

Vendégtúrák 3x6 fő

Füzerkő 15 fő a Hosszú-völgyi patak intenzíven folyik, Hór igazi hegyipatakként elmosta az út egy részét a Hosszú-völgy Hór-völgy találkozásánál.

Július 09. Vasárnap

Vendégtúrák 4x6 fő

Zene-terem 3 fő 9 óra

Mászás 7 fő a Denevér-barlangnál

Július 10. Hétfő

Újoncok I. Jubileum

Újoncok II. faszállítás Bejárat - Nagy-terem - Ácsolat 6 fő

Zene-terem 4 fő 20 óra

Július 11. Kedd

Zene-terem 3 fő 15 óra

Faszállítók 3x5 fő láncban 5 óra

Július 12. Szerda

Füstös 3 fő 12 óra

Vendégtúra 4 fő

Bogács 7 fő

Július 13. Csütörtök

Kipakolás a barlangból, kábelfeltekerés, ládázás

Este 20-21 óra között 4,2 mm csapadék esett

Július 14. Péntek

Táborbontás, barlang lezárása, fólia-bontás, szemeteszsákok felpakolása.

Majd a hagyományos táborzáró fotó elkészítése. **(5. kép)**

12 órakor indulás Tiszaföldvárra, érkezés 15 óra 30-kor. Lepakolás

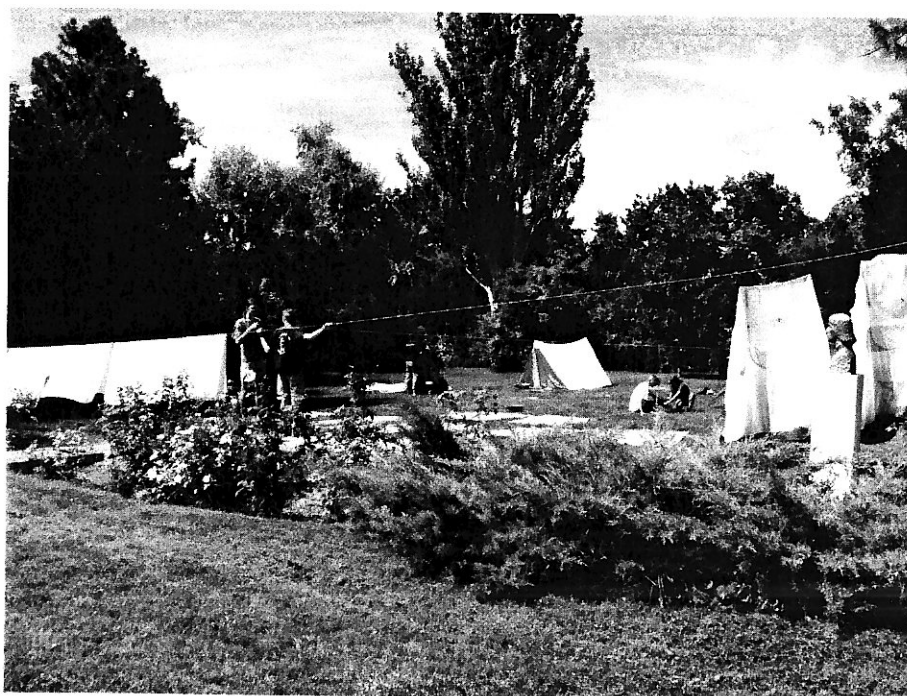
5. kép. Táborzárás. (fotó: Berta János)

Július 17. Hétfő

K a r b a n t a r t á s (6. kép)

Sátrak, kötelek, lámpák, sátorlapok, tisztítása.

Szivacshuzatok szárítása, kötegelése, mosatása

6. kép. Karbantartás. (fotó: id. Varga Csaba)

III. Kutatási célú táboraink, hétvégéink

2006 augusztus 4-12.

Résztevő: 15 fő

Tervek:

1. Az Zene-termi bontás ácsolatának megépítése, abból az anyagból, amit még a július eleji táborban deponáltunk a Tsitsogóba.
2. A Zene-termi bontás továbbfolytatása.
3. A radonmérő-műszerek (Alpha-Guard-ok) telepítése a szokásos helyekre.
4. A táborhelyünk rendbetétele. Szemétszedés egész Odorváron, a tűzhelyek kitakarítása, a padok és asztalok helyreállítása, újraépítése.
5. Az esőbeálló körüli, tájékoztató célú, régebben felfestett írások és rajzok kitisztítása, újrafestése.
6. Az odorvári barlangok és más fontosabb karsztobjektumok földrajzi koordinátáinak bemérése.
7. Az Odorvári K-i hasadék és a Lakó-barlang kitakarítása.

Elvégzett feladatok: A tervek közül sajnos csak a 3-7. pontot sikerült végrehajtani. Az első kettőt azért nem sikerült véghez vinnünk, mert az első napon megsérült a kutatásvezető-helyettes keze, aki nem tudta továbbirányítani a munkát.

2006. szeptember 8-10.

Résztevő: 6 fő.

Tervek: Zene-terem ácsolatának megépítése.

Elvégzett feladatok: Sajnálatos módon az egy hónapja félig megcsinált ácsolat bedőlt, kb. egy fél köbméteres agyagfallal együtt, mivel az nem volt megfeszítve. Így ezt is ki kellett termelni a rendes ácsolat megépítése érdekében. Szerencsére jó munkásembereknek nem voltunk híján, ezért egy nap alatt sikerült kitermelnünk a megsuvadt agyagot, felépíteni az első lépcső „zsaluját” és megfeszíteni azt. (7. kép)

7. kép. A Zene-termi bontás kezdete (fotó: Rántó András)

2006. szeptember 15-17.

Résztevő: 3 fő

Tervek: A Zene-termi ácsolat második szintjének kiácsolása.

Elvégzett feladatok: Sikeresen megtámasztottuk a második lépcső függőleges agyagfalát. (8. kép)

2006. október 20-23.

Résztevő: 8 fő

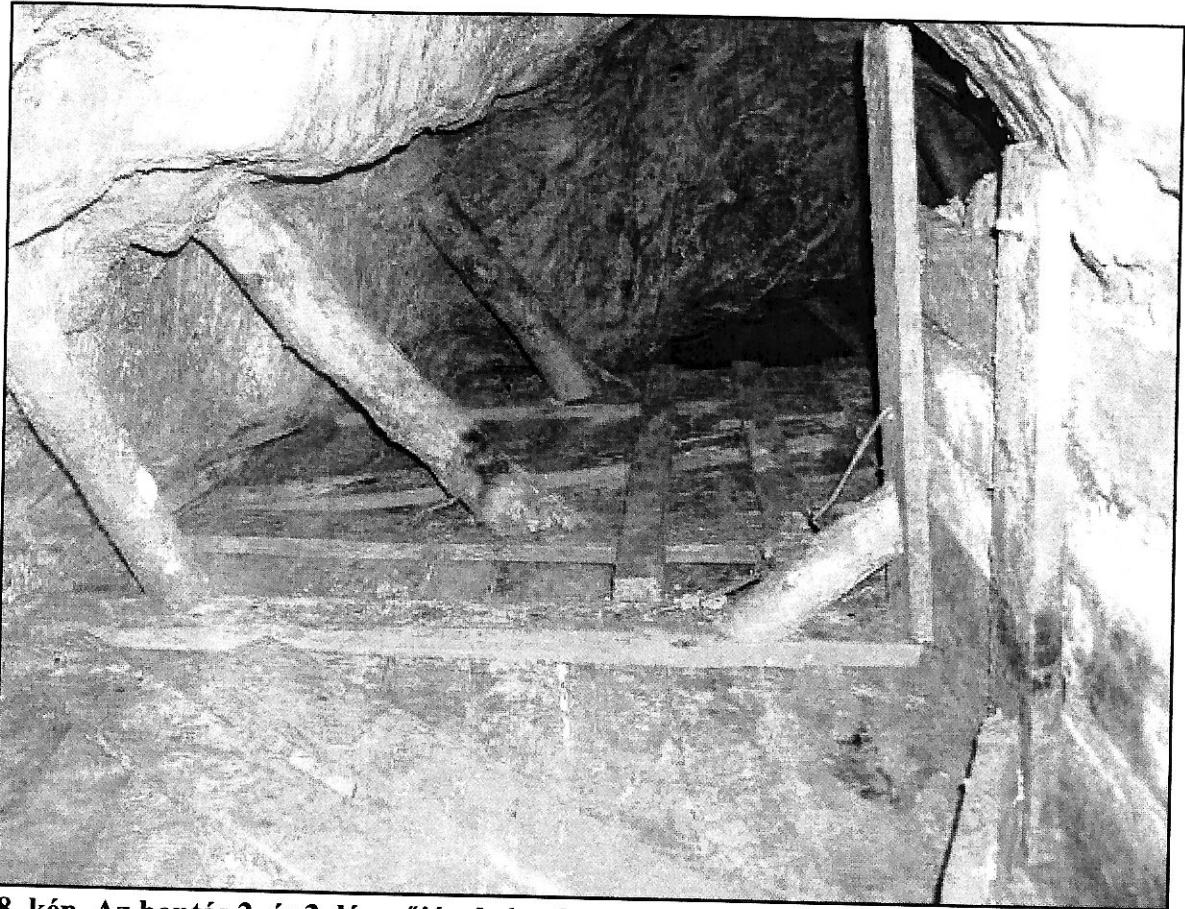
Tervek:

1. A Zene-termi ácsolat feszítőit, masszívan odarögzíteni a szálkőhöz.
2. Radonmérések folytatása.
3. A Zene-termi bontás folytatása.

Elvégzett feladatok: Az ácsolat feszítőit odarögzítettük a szálkőhöz.

A bontást eredményesen folytattuk.

A radonméréseket a szokott helyeken végeztük el.

8. kép. Az bontás 2. és 3. lépcsőjének ácsolata

(fotó: Rántó András)

2006. október 31- november 5.

Részvevők: 12 fő

Tervek: A bontás 3. szintjének a kiácsolása, megtámasztása és a bontás továbbfolytatása.

Elvégzett feladatok: Sikeresen kiszalasztuk és megfeszítettük a 3. szint agyagfalát. **(8. kép)**

Ezzel párhuzamosan bontottuk tovább a már kialakított Zene-termini aknát, ami így 6 méternyire mélyült.

III. Eredmények a 2006-os kutatási évben

Ebben az évben újabb 6 fiatalt ismertettünk meg ezzel a csodálatos világgal. Megtanulták az alapvető kötéltechnikai elemeket és elsajátították a barlangjárás alapjait. A legnagyobb munkánk a Zene-terem folyamatos bontása. Itt nettó 349 munkaórában 8 m-t haladtunk lefelé, ez elég tekintélyesnek mondható, egy ilyen szűk (kb. 80 cm átmérőjű) és agyagos kitöltésben. Eddigi eredménye a bontás kezdeti felszínétől kb. 2,5 m mélységben induló, kb 1,5 m hosszú vízszintes járat, amiben Magyarország talán legnagyobb zárványmentes cseppköve (9. kép) „lakik”, ami mintegy 10 cm hosszú. Először úgy gondoltuk,

hogyan ez a járat határozza meg a továbbjutást. Mivel a járatban nem tudtunk továbbjutni a cseppkő megrongálása nélkül, nem erőltettük ez irányú

9. kép Magyarország legnagyobb zárványmentes cseppköve?

(Fotó: Rántó András)

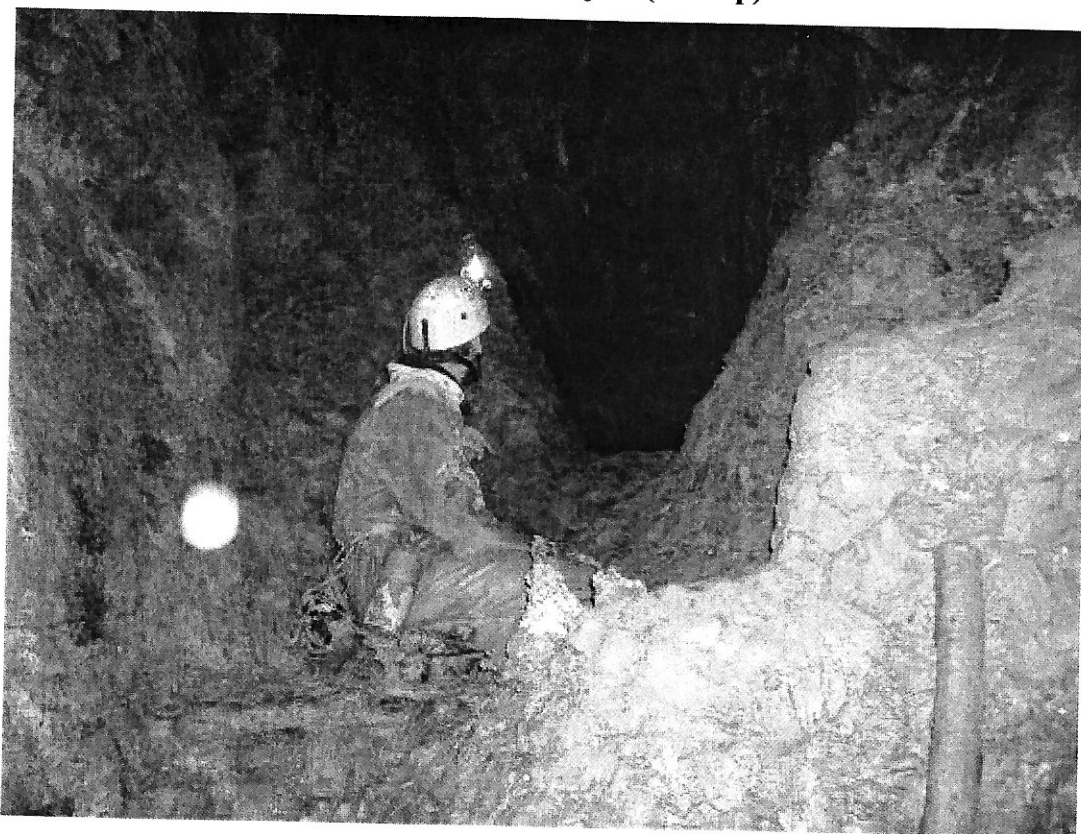
feltárásunkat. Ez a vízszintes járat, minél lejjebb jutunk fő bontási irányunkban, az agyagdugóban, annál kecsgetőbbé válik ismét, egy olyan verzióval, hogy a környékén kitégítjük a keskeny járatot, annyira, hogy kényelmesen átjárható legyen akár négykézláb is.

A terem csapásával egybevágólag fedeztük föl a kis másfél méteres lyukat. Ebben az irányban számos helyen folytatódik agyaggalával kitöltött 5-10 cm-es repedés. Ez azt jelzi számunkra, hogy a közethatár a közelünkben van, így ez további reményeket ad a feltáráshoz.

A bontást feszítő ácsolattal láttuk el. Sok szakember (bányamérnök, asztalos, ács, stb.) nem javasolta a puha fával történő kiépítést. Mondván, amikor emberéletekről van szó, akkor, a legkeményebb, a rothadásnak legjobban ellenálló faanyagból kell felépíteni az ácsolatot. A legtöbb, ácsolatot építő ember, azt javasolta, hogy kezeljük le, ha nem akarjuk, hogy idő előtt tönkremenjen a fa, viszont ezt mi természetvédelmi szempontból, nem tartjuk lojálisnak. Nagyan károsíthatja barlangi élővilágot, ezért nem kezeltük le építményünket.

Az ácsolat agyaggal érintkező zsaluanyaga kezeletlen tölgy, míg a feszítést som- és tölgygerendák adják.

A bontásból kikerülő agyagot a kutatási engedélyben leírtaknak megfelelően a terem két hosszabbik, párhuzamos oldalfala mellé deponáljuk. (10. kép)

10. kép. A bontás depója

(Fotó: Rántó András)

A Hajnóczy-barlangban, mint eddig 30 évre visszamenőleg mindig, 2006-ban is folytak radonaktivitás-koncentrációjának meghatározására történő mérések különböző helyszíneken, melyeket a dr. Dezső Zoltán atomfizikus irányít.

IV. Jövőbeli tervek a Hajnóczy-barlang kutatásában

1. Tovább folytatjuk a jövő nemzedék tudatos, természet közeli nevelését és oktatását.
2. Folytatjuk a megkezdett méréseket és továbbiakkal bővítjük ha módunkban áll.
3. Elkezdjük a barlang digitális technikával való archiválását.
4. A megkezdett bontásokat folytatjuk és megpróbálunk legalább havi egy bontótúrát szervezni.
5. A már megkezdett bontások mellett új, lehetséges továbbjutási lehetőségek megtalálása.
6. A térképezésnél ki nem mászott kürtők felderítése.
7. További járótútvonalak kijelölése a Hajnóczy-barlangban.